Ч. 125 (12.491). Львів, неділя 8. червня 1930. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	27·50 „
Річно	55·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Живі могили.

Львів, 7. червня 1930.

Кожного року, коли підчас Зелених Свят населення українських західних земель відвідує могили борців, мені пригадується така подія: Ми, стрільці Української Галицької Армії, покинувши Галичину, щойно перейшли Збруч і втомлені та прибиті, останками сил машерували в напрямку Каминця Подільського. Заходило сонце, наставав вечір. Зараз-же за Збручем при дорозі ми побачили серед поля високий курган, могилу.

—Що це за могила? — питали стрільці старого селянина, що йшов з косою.

— Це козацька могила. Гей, гей, що то про ту могилу люди в селі оповідають! Довго балакати! Кажуть, що тут лежить ціла сотня козаків, що за Хмельницького бились за Україну!

І коли селянин скінчив оповідати все, що збереглось у народніх переказах про цей курган, один хорунжий сказав: Ось такі могили та ще й пісні — це те одиноке, що зберігало в народі на Великій Україні спогади і память про боротьбу за свою державність, це одиноке, що не давало вмерти традиції рідного війська, що будило тугу за великим минулим. Галичина, яка скорше втратила державність, як Велика Україна, майже не зберегла таких могил, майже не мала цих німих свідків нашої слави, боротьби і військової сили. Аж теперішня війна (1918—1919) посіяла на Галицькій Землі тисячі могил борців за кращу долю нашого народу і вже ніяка сила не зможе затерти в душі народу спогаду про рідне військо, вирвати туги за ним.

І в цю хвилину біля кургану, слухаючи слів хорунжого, який за місяць згинув під Київом, я вперше відчув і зрозумів тверду, але справедливу льоґіку життя нації: що той, хто найбільше жертвує, творить найбільші цінности, що той залишає для нації найбільший скарб, хто готов найдорожче заплатити за нього, заплатити найвищу ціну — власне життя.

Стоячи біля козацької могили, ми, вояки Української Армії, оглядались на захід, де сумувала покинута нами ближча Батьківщина і вперше відчули, що хоч ми покинули Галичину, то там залишились свідки наших чинів, сторожі традиції наших визвольних змагань — стрілецькі могили.

Воля вимагає крови і тільки та сторінка історії не пропадає, не затрачується, не гине в забутті, яка писана була мечем і кровю. І тому справжню історію України, її традицію творять ті, що писали її власною кровю.

Мовчазні, сумні могили, розсіяні по полях нашої Батьківщини, своєю мовчанкою говорять більше народові, як голосні слова тих, що не вміли жертвувати вічним. Тільки те зерно родить плід, яке впало під землю, хвилево вмерло.

Хто впав за кращу долю свого народу, той тільки впав, а не вмер, не згинув, він житиме в серцях міліонів, він своєю кровю зросив землю під засів найкращої цвітки. Його могила не криє мерця, його могила це чарівне джерело нового життя. Не ті воскреснуть у серцях і піснях майбутніх поколінь, що нічого не жертвували, що любили тільки своє дочасне, особисте життя, але оживуть ті, що жертвували все. Бо життя справедливе і дає людині стільки, скільки людина дає життю.

А хто не має в житті ніякої такої святости, за яку готов би згинути, той і жити не варта, бо його життя — це лиш хвилина, бо його життя не звязане з тим, що є вічне — з нацією

А нація є носієм вічности, а могили борців є найкращими сторожами й оборонцями ідеї безсмертя нації.

І тому свято мертвих борців ми святкуємо тоді, коли найкраще, найбуйніше розцвітає природа. І тому свято смерти святкуємо в Зелені Свята весни, розцвіту й відродження.

В цей день Зелених Свят не плачте, матері, за синами, ні сестри за братами! Ваші сини і ваші брати втратили дочасне, щоби жити вічним життям нації. Вони оживуть, вони вже ожили, бо вони дарували нашому народові те, чого він найбільше потрібував для життя — традицію.

Тому могили борців стали для українського народу чимсь найдорожчим, найсвятішим. Бо нація, що втратила волю, не має нічого святішого, ні дорожчого, як могили борців за цю волю.

Тому не плачмо над могилами, а тільки вклонімся Тіням тих, що самі впали на те, щоби могла жити їх нація.

Ол. Бабій.

До церковного собору.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 4. червня 1930 р.

Пишу під першим враженням вістки про те, що собор православної церкви у Польщі, тієї церкви, до якої належить українське населення Волині, Холмщини, Полісся й Підляша, таки відбудеться.

Десять років „вавилонського полону“ православної церкви, протягом яких наш нарід пережив стільки гірких хвилювань і горя та розгубив свого церковного майна на великі міліони, — ті десять років занадто були тяжкі, щоби вістка про собор не робила ніякого враження.

Адже ж у житті православної церкви собор є тим найвищим її орґаном — і законодавчим і адміністративним і навіть судовим, який має всі дані налагодити життя так, як цього вимагає дух часу й потреби церкви — її віруючих.

Значить, собор має у своїх руках вирішення всіх тих справ, за які наш нарід понад десять років бореться; тих справ, які нарід вважає для свого національного життя найістотнішими та за які вже стільки потерпіло і світських і духовних осіб, задля яких-то справ повставали церковні комітети, відбувалися церковні наради, а навіть і величезний церковний зїзд у 1927 році в Луцьку.

Не сумніваюся, що собор, у міру своїх можливостей, у найкращий спосіб розвяже багато питань що-до внутрішнього й зовнішнього життя церкви. Не сумніваюся також, що церковний собор *української церкви* в найкращий спосіб розвязав би всі питання, які звязані з національним життям нашого народу. Але сумніваюся, чи собор православної церкви у Польщі розвяже ці питання так, як це треба для нашого істнування.

Російська преса особливо бє в літаври з приводу майбутнього собору. І власне ця обставина хвилює українське громадянство. Росіяни, захопивши владу в нашій церкві, десять років уже локонують у її стінах безправних наружить над нашою національною душею. Звідси й думка, що і майбутній собор санкціонує сьогоднішню національну політику в церкві, спрямовану до русифікації нашого населення, чи принаймні до підтримання в її стінах чужого нам духа.

Парлямент у своїй суті є безумовно великою демократичною установою. Але він є добрий для тих, хто в ньому кількістю своїх голосів буде вирішувати свої справи. Собор церковний є великим орґаном самоуправління православної церкви, але він вирішить наші національні справи так, як це потрібно для нашого життя, у цьому лише випадку, коли більшість членів собору буде розуміти слушність наших домагань і буде цілковито їх піддтримувати.

Чи ця умовина є? Ні! Духовна частина членів собору в своїй більшости — елемент як не ворожий до нашого національного відродження, то в кожному випадку — байдужий. Світська частина членів теж нараховує у своєму складі багато ворожого до нас елементу.

А крім цього, чому українським землям дане пропорціонально менше представництво? Чому покликано до передсоборного зібрання таке непропорціональне, просто зникаюче число українців? Адже ж ми, складаючи 80 проц. віруючих, по праву повинні б мати стількиж своїх членів. Чи все це зроблено в імя справедливого представництва?

Звідкиж у нас може бути віра в те, що наші національні домагання щодо вживання „української мови, відносно виховання молоді й підготовки духовенства будуть вирішені так, як цього ми домагаємося?

А може ці питання занадто дрібні і буденні? О, ні. Ці питання для українського народу є істотними. Мати-церква мусить бути нашою справжньою матірю, а не мачухою, як це було досі. Вона мусить виховувати наших дітей на добрих членів нашої нації, а не калічити їх. І тому, коли цих питань собор не розвяже так, як цього прагне й домагається український нарід, то собор нікого з українців не задоволить. Навпаки, він може викликати лише нові й тяжкі ускладнення у церковному житті. Відчувається, що цих питань уже дехто боїться.

„Страшно навіть допустити думку про те, — пише російська ґазета „За Свободу“, — щоби недостаточне розуміння всієї відповідальности нинішнього моменту та його історичного значіння, а також старі сварки, старе недовіря одних до других, словом спадщина сумного минулого могли ослабити добру волю православних і перешкодити швидкому відновленню у житті нашої церкви споконвіку їй властивий соборний первень“. „Повинні бути забуті взаємні кривди минулого, а *злободенні турботи* не повинні затьмарувати великого значіння всього, що доконалося“.

А чому були ці сварки, звідки випливає це взаємне недовіря, у чому полягає ця сумна спадщина, як не у нехтуванні нашої національної душі й нашої культури? Кривди, що їх заподіяно нам у церкві, починаючи від Катерини II., і що продовжуються досі, можуть бути забуті лише при умові усунення їх, себто привернення церкві на нашій землі її українського духа, якого вбивали століттями.

Щож до „злободенних турбот“, під їх рубрику може дехто й буде підводити турботу за нашу мову в церкві, за виховання в рідному дусі нашого духовенства. Але ці турботи є для нас не злободенними, а першорядними й основними в комплексі церковних турбот.

Щаслива нагода припала мені порушити це питання якраз у Зелені Свята, коли церква згадує сошествіє Св. Духа на апостолів і зіслання їм дару говорити ріжними мовами. Хотілось би, щоби серед членів собору не найшлося ні одного, який станув би проти уживання в церковній практиці *ріжних*, себ-то *національних* мов, у тому числі в нашій церкві — нашої української мови. Бо колиб сталося інакше, собор збочив би від євангельського зеленосвятного прообразу та пішов би проти заповіту апостола Павла, який казав, що краще сказати зрозумілою мовою пять слів, ніж незрозумілою (чужою) тисячі.

Коли в соборі не знайдуться члени, які хотілиб цього збочення й відступлення від заповіту ап. Павла, можна сподіватися, що його праця пройде у великій згоді й дасть корисні наслідки.

Питання мови і національного виховання буде тим кресалом, яке покаже тійсну творчу силу собору.

В. Островський.

Арештування в Бесарабії.

(АТЕ). Румунська влада зліквідувала в Бесарабії шпіонську організацію, що працювала для СРСР. Арештували більше ніж 100 людей та зліквідували шпіонські осередки в 16 селах і містах. Зліквідувати шпіонажу помогло арештування більшовицького агента, в якого найшли докладні пляни організації та спис шпіонів.

У Зеленосвяточні дні не забудьте помянути ділом!

Від коли Українську Землю вкрили дорогі могили, а по селах і містах доживають віку інваліди Української Армії, ДНІ ЗЕЛЕНИХ СВЯТ присвячені памяти покійних та зломаних — живих ще борців Українського Війська. В ці дні кожний свідомий українець і українка памятають про своїх рідних-безпомічних інвалідів та про стрілецькі могили, що бодяччам заросли, а вони-ж заслужили на те, щоб у цвітах купатися.

І тому в дні Зелених Свят кожного року илинуть з усіх-усюдів жертви на ренти інвалідам та на впорядкування стрілецьких могил.

Чи цього року може бути інакше? Чи тяжкий рік може відбитися на мовчаливих могилах, завести надії українських інвалідів? Ні! І цього року українське громадянство мусить сповнити свій обовязок! Якщо тяжкий рік, треба зменшити кожному з нас свої особисті видатки.

НА ІНВАЛІДІВ І НА ОХОРОНУ МОГИЛ ГРІШ МУСИТЬ НАЙТИСЯ!

Дві українські установи від ряду літ ждуть на цю святочну нагоду, щоб жертвами Українського Громадянства покрити свій піврічний бюджет. У дні Зелених Свят конечно вишліть свою лепту, щоб сором не палив Ваших очей на вид незаосмотреного інваліда, чи запущених могих наших героїв. З нагоди Зелених Свят перешліть чеками Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові свої жертви. Всі станьте членами великої громади жертводавців на велику народню ціль!

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ УКРАЇНСЬКОГО Т-ВА ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ:

Д. Паліїв, голова. М. Брилинський, секретар.

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ Т-ВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ:

Д-р П. Кривуцький, голова. О. Карпінський, секр.

ПОХІД НА СТРІЛЕЦЬКІ МОГИЛИ.

Цьогорічні походи на оба львівські цвинтарі в часі Зелених Свят відбудуться в такому порядку: В неділю, 8. червня, похід на Янівський, а в понеділок, 9. червня, на Личаківський цвинтар. Співана Служба Божа в ті дні у всіх церквах відправиться в год. 9. рано. Похід зачнеться з місця збірки точно в год. 2. попол. Збірки церковних процесій, брацтв, шкіл, установ і делегатів з вінцями та всього громадянства в год. 1³/₄ (13.45) на визначених місцях біля Преображенської церкви. А саме: процесії церкви оо. Василіян, св. Пятниці і св. О. Миколая стають в вул. Краківській і Корняктів. Процесія церкви Успенської в Ринку біля крамниці „Н. Торг.", св. Петра і Павла та СС. Василіянок у Ринку біля крамниці Вінклера. Процесія архикат. церкви св. Юрія стає в вул. Браерівській в год. 2.30 і тут долучується до походу — першого дня. — Другого дня стає в вул. Корняктів. Натомісць процесія церкви св. Петра і Павла чекає другого дня на похід в вул. Пекарській біля головної брами цвинтару в год. 2.30. Процесія церкви Преображенської в оба дні замикає похід. Делегати установ з вінками збираються на площі св. Духа. Школи на вул. Рутовського. Всі делегації, прапори та все громадянство уставляється чвірками в вул. Краківській. Просимо українське громадянство у всьому підчинятися вказівкам впорядчиків. — **о. А. Каштанюк**, генеральний впорядчик.

Нова Рада м. Львова.

Перше засідання Ради. — Заява представника Українського Клюбу сен. Децикевича.

В четвер 5. червня відбулося перше засідання нової Міської Ради у Львові. Після відкриття засідання дотеперішнім правительственним комісарем д-ром Надольським найстарший віком радний д-р Дзівінський обняв провід засідання та приступив до денного порядку, тобто до вибору президента і віцепредидентів міста. Перед приступленням до виборчого акту предсідник допустив до слова кількох радних у цілі зложення заяв на письмі. Відчитали заяви радний Влодзімірський від клюбу давних радних, посол д-р Перацький від народово-демократичного клюбу, посол Гавзнер від польських соціялістів, д-р Шморак від жидівського народнього клюбу. Відтак відчитав заяву на письмі іменем українських соціял-демократів радний **Темницький**. Заяву почав читати в українській мові, але тому, що в салі повстав гамір і йому дальше читати не дозволяли, відчитав заяву в польській мові.

Вкінці **сенатор Децикевич** іменем українського клюбу міських радних зложив устну заяву. Промовець підчеркнув у своїй промові, що український клюб не підготовив на нинішне засідання заяви на письмі тому, що по думці постанов закону перше засідання нової ради є присвячене виборові президента міста та інші справи не можуть бути предметом нарад і тому слід вважати недопустимим складання заяв.

Колиж предсідник допустив попередніх промовців до складання заяв, то також український клюб вважає необхідним підчеркнути, що скількість приділених йому мандатів є недостаточна. При останніх соймових та сенатських виборах десять відсотків усіх у Львові відданих голосів впало на листу, яка була подана українською народньо-демократичною партією, якої напрям заступає також український клюб міських радних. З огляду на те належало при покликанні нової міської ради признати українцям з мандатів, що припадають на місто Львів, бодай одну десяту частину, себто 12 мандатів, до чого слід додати кілька мандатів для прилучених до міста Львова підміських громад, де скількість українського населення є велика. Таке покривдження українського населення може бути усунене лише шляхом виборів на основі виборчого закону, який відповідає теперішнім демократичним принципам. Український клюб міських радних домагається тому видання такого виборчого закону для міста Львова і як найшвидшого переведення виборів до міської ради.

Щодо мовного питання, то промовець підкреслив, що члени українського клюбу промовлятимуть в міській раді в польській мові з примусу тому, що обовязуючі закони покищо не допускають уживання української мови. Український клюб зараз після уконституовання Міської Ради предложить Раді внесення на допущення української мови до нарад у Міській Раді та вже тепер висловлює побажання, щоби нова Міська Рада до цього внесення віднеслася поважніше, ніж бувша прибічна Рада, в якій подібне внесення не було допущене до нарад не то на пленумі, але навіть у комісії.

Усунення кн. Ґоліцина з бібл отеки.

(АТЕ). Підчас контролі бібліотек у Ленінграді виявилося, що одним із робітників у місцевій центральній бібліотеці був князь Ґоліцин. Ревізійна комісія усунула негайно князя зі становища та відібрала йому право одержувати харчі, що прислугують урядовцям.

ЗАСТИРЕЦЬ.

Пімста Ґнипика на Зелені Свята.

(Гумореска.)

Пан Петро Концепович мав щирого приятеля Влодка Педантовича, з яким зазнайомив і мене: Педантович був вельми освіченою людиною, притім наскрізь чесною. Я полюбив його як рідного брата. Та мав він тільки одну прибільшену чесноту: непомірну педантерію.

Бувало перед дверима Петра Концеповича чи перед моїм мешканням, видобуде він одну з трьох хустинок, які все носив при собі, обтріпує весь порох зі своїх черевиків, а навіть золівок, потім з задньої кишені сурдута добуде кусень оксамиту, вигладить ним обув аж блищить і аж тоді, як сховає свої косметичні причандали по кишенях, починає стукати в двері. Не хотів він дзвонити кажучи, що через дзвонення зуживається річно кількадесять кільоватів міської електрики, а притім і механізм дзвінка.

Підчас одної гостини у панства Концеповичів просила мене пані дому, що була головою одного жіночого товариства, щоби в її імені запросити пана Педантовича на вечерниці товариства, назначені на найближчий четвер. Я й вчинив волю трудячої голови товариства пань, бо муж її мав полагодити якусь орудку у сусідів і за згодою її написав панови Педантовичови, що „мило мені в цей четвер вечором на „Бесіді" побачитись з ним, поговорити а може й ще потанцювати".

Педантович, учитель середньої професійної школи, хоч мав своїх 40 літ, був іще нежонатий. Та на вечерниці не прийшов і це мене здивувало. Три дні пізніше дістав я від нього листа, щоби бути в назначенім ним часі і місці. Яке було моє зачудування, коли той найліпший і ідеальний приятель, вручив пану Концеповичеви лист, кажучи: „Ось лист Вашої Пані, якa, видно, вас зраджує, коли назначує мені, вашому щирому приятелеви, сходини, де мала би зі мною мило поговорити і потанцювати".

Ми глянули хвилинку на письмо і на нашого друга та оба наче на команду бухнули голосним сміхом.

„Цеж моє, а не добродійки письмо" — пояснив я збентеженому Педантовичови. „Я й сам стилізував його до Вас на прохання пані голови Союза, занятої передвечірковими приготуваннями. Педантович почервонів попід вуха, а ми навчили п. вчителя, щоби не руководився в усіх справах надмірною педантерією, яку відраджував тоді навіть один з австрійських міністрів.

Та наша наука пішла в ліс, доказом чого його трагікомічна пригода, зааранжована йому його учнем Гриньком Ґнипиком. Був це тямущий молодець, що ходив на танці і знав, що пан Педантович їздить до панни Олени з підміського села, добре вчився, тільки з одною математикою не годен був дати собі ради. Саме п. Педантович поставив йому перед Зеленцем таке питання: „Що знаєш про Пітаґора, його катети і гіпотенузу? Ґнипик на це остовпів... Голова йому крутилася. Мовчав. Тоді вчитель до нього: „Повтори питання!" Ґнипик зібрав усю свою математично-ґеометричну память і повторив:

„Питав'го раз з катедри гіпотези"... Кляса бухнула сміхом, а вчитель додав: „Я питав тебе вже вдесятеро цього півроку. На місце! На свідоцтві дістанеш двійку!"...

Бідний Гринь Ґнипик замість до своєї третьої лавки зайшов аж до останньої, ослячої, а сівши, сказав собі: „Пропало! Буду репетувати, але пімщуся."

Коли на Зелені Свята в недалекім від столиці селі, панна Олена і всі громадяни були в церкві, тоді пан Педантович робив собі соняшну купіль проти ревматизму лівої ноги. Місце дібрав як найкраще, бо на галявці в трикутнику між високими коноплями, житом і загородженим садком. Одежу і білля поклав на дошку оподалік. Лежав на білім простиралі і глядів в сонце. Думав і про друге сонце: панну Олену, якій і бажав в це свято освідчитися так, щоби на феріях міг уже й звінчатися. Хоча вельми шановний автор недавнього, знаменитого фейлетону „Діла" п. заг.: „Там, де нас нема" доказував наглядно, що повної втіхи в житті нема— то всупереч тому пан Педантович був вповні щасливий. Щасливий був і Ґнипик, що приїхав до цього села до свойого дядька в гостину і розвинув тут неабияку конспіративну діяльність.

За його намовою „дурний Панько", пастух Ґнипикового дядька, переступив крадькома конопельну „гіпотенузу" і забрав непостережно все вбрання і білля вчителя. Звязав все те шельками в один клунок і сховав в кінці конопель. За яких десять хвилин спішив в це купелеве місце п. Влодка весь громадський уряд з війтом (тестем Ґнипикового дядька) на чолі. Був там і писар, що держав у руках „Львовск-у Ґазет-у" і „Век Нови", яку Гринько Ґнипик привіз був до села. Перед ними йшло двох десятників чи польових, які доглянувши пана Педантовича, крикнули до інших членів громадського уряду: „Маємо його!" Сказавши це, прискочили до математика і вхопили його крепкими руками за руки і ноги. Пан Педантович наляканий почав пручатися і кричати: „Що хочете, добрі люди, я державний урядник, з міста!" На це сказав писар:

„Він ще не зовсім стратив на умі! Ґазета пише, що втік з заведення без вбрання і може бути небезпечний, як дістане нападу. Його треба відвезти форшпаном". — „Бідна його жінка й діти!" — сказав польовий. „Я не маю ще жінки!" — кричав пан Влодко Педантович. — Я державний урядник! Пустіть мене!"

„Він скаже далі — озвався війт, — що він воєвода, або начальник якогось панства — звичайно дурний і голий. Обвиніть простиралом і ведіть до громадського арешту, а потім до Кіндрата! Най їде форшпаном з дурним."

Коли вели нещасного, виходили уже люди

На організаційному фронті.

САМБІРЩИНА.

Дня 28. 5. ц. р. відбулася велика нарада Українського Нац.-Дем. Обєднання в *Самборі*. Зїхалися делегати з цілого повіту, навіть з найдальше положених сіл. Нарадою проводив о. Тиса Корчанович. Про політичне положення нашого народу і про самоуправні справи говорив о. сенатор Татомир. Про організацію повіту говорив селянин з Бикова Тарнавський Ілярій, а про партійну працю в повіті реферував адвокат д-р Білинський. Нарада пройшла дуже поважно. При кінці наради ухвалено рішучий протест проти черв. терору на Вел. Україні. — Дня 29. 5. відбулися віча у *Викоті і Пяновичах*. Реферував о. сен. Татомир. Оба віча були дуже численні. Між іншим на тих вічах ухвалено теж протест проти переслідувань на Вел. Україні.

БРІДЩИНА.

Дня 29. 5. ц. р. відбулося окружне віче в *Гаях Дітковецьких*. Був це празвичний день і народу біля церкви зібралося понад 2.000. Крім місцевих були селяни з Гаїв Леватинських (Волинь), Гаїв Старобрідських, Дітковець Суховолі і Бучини. Промовляли: сен. Кузьмин і пос. Вислоцький. Зібрані на вічу одноголосно ухвалили довіря для проводу Українського Нац.-Дем. Обєднання й Української Парл. Репрезентації.

з церкви. Вийшла і панна Олена, а коли глянула, засоромилась і не знала, що сказати, тільки крикнула: „Таж це пан Педантович, вчитель, з міста!“ Тоді війт: „Який-же учитель без штанів! Ось газета... Взивають урядово доставити його несповна-розуму туди, звідки втік!“ Родичі панни Олени, лісничі, просили аж панотця, щоби вставився в громаді за п. Педантовичем та щоби його випустили, бо війт дивно завзявся.

Сумно і невесело вертав пан Педантович до столиці. На ногах мав мешти його майбутньої тещі. Штани мав кратковані, в долині вузькі, бо були вони шиті до чобіт пана лісничого. Замість чорного сурдута мав на собі пожичену від пан-отця „клерикальну“ папістику, замащену воском, яку добродій вживали, йдучи до пасіки. На голові мав стрілецький капелюх з перами, з хвоста дикого когута.

Та найгірше було з головою. Там сиділа розпука, яка йому договорювала: „Панна Олена зі сорому не показувалася ні на обід ні підвечірок... ще й веліла переказати, щоби сюди більше не приїздив. Може треба було бути на колінопреклонних молитвах?...“

Не „там, де нас нема“, а там, де був Гринько Гнипик була радість і щастя! Його дядько з тестем аж розцілувалися, бо тішилися, що покарали того пана, що переслідував, як казали, їх свояка, бідну селянську дитину.

За два дні доставив Гринько Ґнипик панови Педантовичеви, вчителеви, його вбрання і білля, яке, як казав — знайшов у коноплях пастушок Панько. Пан учитель чи з вдячности, чи з „інших“ причин погладив Гринька, кажучи:

„Повтори-но собі добре про Пітагора! Буду тебе ще раз питати... Я не бажав тобі давати двійку в свідоцтві. Ти знаєш, що так часом професор з педантерії...“

Та Гнипик розумів. Він з великого щастя і радости, що ще буде мати „першу“, розповів у „тайні“ про ту свою пімсту товаришам.

Гринько Гнипик певно вірить і до нині, що щастя не там, де нас нема.

В безконечній черзі...

СПРАВА БОМБОВИХ ЗАМАХІВ ПЕРЕД СУДОМ.

Свідки на оборону обвинувачених.

Десятий день розправи починається зізнаннями свідка Ольги Попадюк-Ґелевської, сестри обвинуваченого Попадюка, учительки з Черемхи, біля Бібрки. Свідок зізнає по українськи: Цілі вакації вона була в Коломиї і Ворохті, бо була хора на запалення олегочної. Там, у Ворохті, стрінула свого брата, тепер обвинуваченого. Брат залишився у Ворохті у п. Івантишина і був там до кінця серпня, після чого виїхав до Коломиї, звідки не виїздив нікуди аж до дня арештування 16. вересня.

Прок. Ліпш кількома питаннями пробує виказати протиріччя між зізнаннями свідка на поліції і в суді та, що Ольга Попадюк у Коломиї не бачила брата що-дня і тому не знає чи він не виїзджав з Коломиї до Львова.

Д-р Шевчук: Отже ви, панно Попадюк, під присягою твердите, що брат від 1. до 16. вересня був у Коломиї?

Свідок: Катеґорично тверджу.

Д-р Шевчук: І що брат не їздив до Львова?

Свідок: Абсолютно не їздив.

Свідок Стефанія Матейчуківна.

Матейчуківна, полька з Коломиї, швачка, потверджує, що обвинувачений Попадюк цілий серпень і вересень 1929 був у Коломиї та Ворохті і до Львова не їздив. Свідок, як швачка, працювала в домі Попадюка і все бачила його, він виходив з дому хіба на годину і в 9. год. вечором ішов спати.

Свідок пригадує собі, що Попадюк перед арештуванням був весь час дома, виходив тільки на концерт хору Котка і в розмові з сестрою критикував цей хор дуже гостро, особливо за те, що в цьому хорі дуже негарні жінки.

Свідок Микола Івантишин, б. директор школи й управитель учительської оселі у Ворохті, українець, зізнає по польськи більш менш те саме, що сестра обвинуваченого Попадюка.

Прок. Ліпш виказує деякі протиріччя між зізнаннями Стефанії Матейчуківної й Івантишина щодо приїзду Попадюка з Ворохти.

Обв. Попадюк виясняє ситуацію і доказує, що ніяких протиріч у цих зізнаннях нема.

Д-р Шевчук ставить свідкові Івантишинові кілька питань, свідок нагадує собі, що він українець і відповідає по українськи, але до суддів присяглих говорить по польськи.

Свід. Семен Щитинський, книговодчик учительської оселі у Ворохті зізнає по українськи, що в місяці серпні Попадюк мешкав у цій оселі і нікуди не виїзджав.

Свід. Іван Ґелевський з Чорнокінець, пов. Борщів, маґістер прав, поляк, шваґер Попадюка, підтверджує зізнання своєї жінки. Свідок в літі 1929 ще не був жонатий, отже наречена спала сама в однім покою, а він з Попадюком у другій кімнаті і тому з цілою певністю знає, що Попадюк що-ночі від 1—16 вересня був дома. Свідок потверджує, що поліція била Попадюка.

Предс. триб. Чи тоді, як ви відвідували Попадюка у вязниці, він скаржився, що його бють?

Свідок: Коли я відвідав Попадюка, він у присутности комісаря Чеховського показував мені на чолі і лиці шрами та нарікав, що його били.

Далі на питання д-ра Шевчука свідок ще раз твердить, що Попадюк не міг брати участи в замаху, бо весь час був дома.

Д-р Старосольський питає, чи він, як шваґер, знає що про політичні переконання Попадюка.

Свідок: Я говорив з ним, що Україна в боротьбі з Росією мусить опертися об Польщу і Попадюк признавав мені рацію.

Прокуратор Ліпш висловлює погляд, що По-

падюк думав начебто Україна могла опертися об Польщу, але Україна, до якої малаб належати і Галичина, тоді на думку Попадюка був би можливий союз України і Польщі проти Росії.

Д-р Лев Ганкевич випитує детайльно про політичні розмови між свідком і Попадюком, вкінці виявляється, що на думку Попадюка, інтереси Польщі й України вимагають Союзу Соборної України з Польщею проти Росії.

Свідок Зенон Зелений, абсольвент фільософії, б. адміністратор „Академічного Дому" складає зізнання про перебування обв. Попадюка і Колодзінського в „Акад. Домі". Виявляється, що поліція робить в „Акад. Домі" часті „періодичні" ревізії.

Свід. Михайло Флис, урядовець укр. кооперативи на Знесінню зізнає, що до цеї кооперативи приходили Терещук, Вацик і Наорлевич. Терещук в день вибуху залишив у кооперативі револьвер.

Свід. Олекса Семкович, власник переплетні, в якій працював обв. Гошовський. Він зізнає, що Гошовський це дуже порядний хлопець, чесний, працьовитий, політикою не займався.

Гошовський читав самі невинні книжки і не любить політикувати. Свідок не чув, щоби Гошовський належав до УВО, в день вибуху працював у переплетні.

Свід. Стефанія Маркевич, українка, касієрка кооперативи у Винниках, зізнає по українськи, що в кооперативі бував обв. Кульчицький, але не приносив „Сурми".

Предс. триб. (по українськи, іронічно) Чуєте, чи ви ближче зналися з Кульчицьким, ходили з ним на танці, чи лише так собі, з далека?

Свідок: Він тільки приходив купувати папіроски.

Предс. триб. І більше нічого?

Свідок: Ні, більше нічого.

Свід. Василь Шустер, шкільний товариш обв. Кульчицького, зізнає по польськи, що Кульчицький давав йому читати „Сурму", він взяв цю „Сурму", однак не читав та не знає, де вона поділася.

Предс. триб. Кожний з вас говорить, що мав „Сурму", але не читав і не знає, де вона поділася. (На салі сміх.) Ви не знаєте, які цілі має „Сурма"?

Свід.: Не знаю.

Обв. Кульчицький заявляє, що він „Сурми" не кольпортував, але знайшов одно число у хаті свого брата.

Свід. Анна Бучко, вдова по кафлярі, українка, але присягає й зізнає по польськи, заявляючи, що по українськи говорить слабо. Вона стверджує, що обв. Біда в день замаху був у її домі, де відвідував її дочку і Антонюківну. Біда був як звичайно, спокійний і веселий і трудно повірити, щоби він тоді виконав бомбовий замах.

Дальша роправа аж у вівторок.

Вісти з „Рідної Школи".

На засіданні Президії Головної Управи дня 4. червня між іншим ухвалено:

I. Звернути увагу всіх, що займаються творенням діточих літніх садків по селах, на книжку п. Іванни Блажкевичевої: *„Діточий садок на селі у часі літніх робіт"* видання львівської філії Т-ва охорони дітей та опіки над молоддю. Книжка подає дуже цінні та практичні вказівки, як засновувати й вести діточий садок, а тим способом виповнює недостачу, яка досі давалася відчувати у тій ділянці. Книжка написана цікаво й популярно, тому кожний інтересований може нею в практиці покористуватися. Богатий матеріял і численні ілюстрації з життя дітвори у садках роблять книжку ще цікавішою. Головний склад видавництва у книгарні „Рідної Школи", Львів, вул. Сикстуська 20. (Народня Гостинниця).

II. Йдучи назустріч слушним і річевим змаганням Кружка „Рідної Школи" в Печеніжині, признано йому 500 зол. допомоги на видатки, злучені з будовою дому для народньої школи Т-ва „Рідна Школа".

III. Вислухано звітів з люстрації кружка „Рідної Школи" у Комарні й Самборі та про хід Загальних Зборів кружка „Р. Ш." в Замарстинові та сходин секції зв. „Скора Поміч" при кружку „Р. Ш." ім. Б. Грінченка у Львові. У всіх випадках видано відповідні зарядження.

Головна Управа „Рідної Школи".

Зміни в польському уряді?

Польська опозиційна преса повідомляє, що на становище міністра публ. робіт вернеться бувш. міністр Морачевський. Кажуть, що відмову концесії Гаріманові прискорили, тому що Морачевський був прихильний концесії. Кружляли теж чутки, що становище міністра публ. робіт остане незмінене, а уступить міністр почт і телеграфів Бернер. Його місце займе Морачевський.

Новий львівський воєвода.

З Варшави повідомляють, що в найближчих днях відкличуть гр. Войт. Дзєдушицького зі становища львівського воєводи. Львівським воєводою буде іменований бувш. міністр почт і телеграфів Медзінський.

Більшовицький консуль відкликаний.

Варшавська „Газета Польска" повідомляє, що більшовицька влада відкликала у Москву консуля СРСР. у Львові, Лапчинського.

Воєвничі промови.

Інспекційна подорож Петровського по Україні.

(АТЕ). „Комуніст" повідомляє, що голова ВЦК-ту Рад. України Петровський закінчив інспекційну подорож по Правобережній Україні. Підчас дефіляди в присутности Петровського в Славуті, недалеко польського кордону, командант червоних козаків у промові зазначив, що коли якась капіталістична держава відважиться на війну проти СРСР, тоді червоні козаки докажуть, що мають гострі шаблі. У відповіди на цю промову Петровський підкреслив, що імперіялісти пополяять собі зуби та дістануть кроваву відправу від могутньої більшовицької армії. Петровський взивав червоних козаків, аби пильнували безпеки кордонів.

Тяжке положення в Київщині.

(АТЕ). Влада Рад. України видала ріжні розпорядки для скріплення засобів безпеки та здавлення заворушень у звязку з колективізацією. Населення нападає на рільні колективи, в богатьох місцевостях домагається від влади, аби звернула йому сконфісковане підчас переводження колективізації майно. Дуже напружене положення витворилося на Київщині де селяни загрозили, що все жниво на власних грунтах, які перейшли для рільних комун, понищать, а не позволять, щоби влада вихіснувала його. Останніми часами спалили на Україні 4 рільні комуни, причому згинув увесь інвентар і запаси збіжжа. Шеф ДПУ Балицький просив центр. владу в Москві висилати додаткові кредити для збільшення спеціяльних відділів ДПУ на Україні.

Смертні присуди в Донецькім басейні.

(АТЕ). ТАСС повідомляє, що в місті Сталіні на Рад. Україні закінчили розглядати справу 36 працівників кооператив у Донецькому басейні, обвинувачених у надужиттях і розкрадуванні товарів. Чотирьох головних обвинувачених Альперта, Кузнецова, Терентіва та Козача засудили на кару смерти, решту на довгоречинцеву тюрму.

Втікачі з Кавказу.

(АТЕ). У Персію втікає масово населення Кавказу, Стамбульський часопис „Одлу Юрт" повідомляє, що заг. у Персію втекло вже 7.000 людей; є між ними селяни та представники інших кругів вірменського, азербейджанського

та грузинського населення. Покинули також свої оселі переслідувані більшовиками німецькі кольоністи з Кавказу і секта „молоканів". Перська влада інтернує втікачів у спец. таборах. Персія видала більшовикам кількох азербейджанських повстанців, а ДПУ їх зараз розстріляло. Серед утікачів лютує голод і ріжні недуги. Нац. комітет Азербейджану просив Лігу Націй, аби заопікувалася кавказькими втікачами.

ЗА ОКЕАНОМ.

Відзначення наших земляків.

Наш громадянин, **д-р А. Кібзей**, проявляє неабияку активність. Відбувши подорож до Европи та відвідавши Галичину й Велику Україну дав він низку відчитів, у яких представив відносини на рідній землі, а відчити були дійсно дуже цікаві. Д-р Кібзей проголосив рівночасно свою кандидатуру на радного міста Гемтремку. Дістав 1.400 голосів, а бракувало до номінації всього якої сотки голосів. Колиб українці були поставилися до тих виборів ще більш серіозно, то д-р Кібзей був би таки вийшов. Але що не вдалося за першим разом, це вдасться за другим. Зараз по тих виборах назначено д-ра Кібзея міським лікарем. Це є політичний здобуток українців і так треба на це дивитись і тішитись, що д-р Кібзей одержав це назначення.

Другий визначний український громадянин лікар **д-р Мирослав Сіменович** з Шікаґо, іменований в лютому ц. р. міністерством війни у Вашингтоні майором, медичним комендантом 404. полку полевої артилерії. Це взагалі перше вище відзначення українця в американській армії. Д-р Мирослав Сіменович, род. у Чернівцях, виїхав до Америки в 1907 р. Підчас світової війни був приділений як військовий лікар до поборової комісії американської армії в Шікаґо, а по скінченні війни їздив до Европи та старався в Парижі й Льондоні зблизити українських дипломатичних представників з американцями й англійцями. Своєю фаховою працею доробився д-р М. Сіменович в Америці значного майна.

Зі спортового життя.

Польща програла в боксерськім мечі.

У Будапешті відбуваються боксерські змагання за мистецтво Европи. Взяло в них ок. 70 боксерів із 12 країн. Другий день був для Польщі дуже некорисний, бо потерпіла самі невдачі. У легкій вазі Северіняк (Польща) боровся з Гельдом (Німеччина). Побідником вийшов німець. У середній вазі боротьба між Вечорком (Польща) і Сіґетом (Мадярщина) закінчилася рішаючою побідою мадяра на точки.

НОВИНКИ

— **Фотограф Янушевич, вул. Віцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60.** 1545

— **На власну руку.** Дістаємо таку заяву: „Ми довідалися, що до деяких членів „Молодої Громади" наспіли воєнні відзнаки із супровідними письмами ґен. Трутенька. Уважаємо, що згаданий добродій не є леґітимований до видавання і розділювання подібних відзнак і тому взиваємо всіх товаришів, які ці відзнаки одержали, звернути їх назад. — **Виділ Т-ва „Молода Громада"**.

— **На час літніх спек** полотняна обув Дель-ка є правдивою насолодою, легка та вигідна в ношенні, а притім незвичайно дешева. Гляди оголошення на стор. 3. 2239

— **Завалився дім емігрантів.** Аг. АТЕ повідомляє, що з під звалищ дому емігрантів у Генуї, який завалився, добули 7 трупів, у цьому 2 гор. Польщі: Турянської та Реґіни Альтер. Ця остання згинула з 4-літньою дитиною. Брат Турянської ранений лежить у шпиталі.

— **Нац. Музей у Львові** (вул. Мохнацького 42) мав у місяці травні дарами через закупно та книгообміну 118 чисел (193 предмети) приросту до ч. 28.378 включно. Жертводавцями були пп.: Булка Я., Волоський Д., Гнатишак, Гузар А., д-р Гуцуляк М., „Достава" у Львові, д-р Качмарський М., о. д-р Конрад М., Коліда С., дир. Магаляс С., дир. Малицька К., кооп. „Наш Край" у Перемишлі, проф. Огієнко І., Пеленський Е. Ю., Романюк І., о. Сивенький Л., Стисловський К., Тарноведький В., о. Телішевський В., Хоняк, церков. комітет в Підлісках та Слоб-

ні та вид. „Червона Калина". Управа Музею складає їм усім за це щиру подяку. Відвідало Музей 246 осіб, у цьому 4 шкільні прогульки, слухачі на відчиті дир. Свенціцького про українське людове мистецтво та учасники отворення виставки з нагоди 100-ліття свободи Греції.

— **До характеристики відносин у львівській почті.** Всі щоденники в Польщі мають право обміну з чужою заграничною пресою. Цим правом користується і наш щоденник, що між іншим веде обмін з радянськими щоденниками в Харкові та Києві. Від довшого часу ці ґазети доходять до нас дуже неправильно, до наших рук попадають деякі числа тільки спорадично. Причини такого явища ми ніяк не могли відкрити. Аж нагло все вияснилось. Вчора з почти наспіло до нас 87 чисел харківського щоденника „Комуніст" відразу. Нині прийшло з почти 40 примірників київської „Пролетарської Правди". Виходить, що ці ґазети залягають непотрібно у львівській почті, де їх хтось мусить навмисне притримувати! Але чому? Таж ці ґазети призначені для редакції щоденника, що має право їх отримувати, а не для приватних людей. Ми думаємо, що така поведінка почтового уряду з вимінними примірниками преси недопустима! Питаємо, хто це робить і з яких причин та ждемо на вияснення.

— **Спека в Ню Йорку.** Дня 4. червня в Ню Йорку було 32 степені Цельзія. Наслідком спеки вмерло чотирьох людей на сонячний удар. Богато прохожих зімліло на вулицях наслідком виснаження.

— **Ріжні вістки.** У нім. місті Ґамперн перекинулось авто з 25 особами; 8 тяжко ранених, 7 лекше. — Анґлійський уряд є проти будови тунелю під Ля Маншем. — Міністерство америк. маринарки вирендувало підбігуновому дослідникові Вількінсові підводний човен на 5 літ за оплатою одного дол. річно, для підбігунових виправ. — У Льондоні відкрили памятник франц. маршала Фоша; на святі була жінка Фоша з доньками. — У Катовицях будують 14-поверховий дім. — У Відні в „Кунстгісторішес Музеум" у складі безвартних образів відкрили справжнього Рубенса. — У Варшаві помер рабін Абрагам Перльмуттер у 95 р. життя, проживши там 40 літ. — В околицях Тулюзи (на півдні Франції) велика злива так підсилила потік, що цей підмив мале містечко. — У Дунаю в Німеччині виловили алюмінієву фляшку, в якій був 1000-шилінґовий банкнот від імени потопельника, що прохає замовити за ці гроші Службу Божу за спокій його душі.

— **Европейські журналісти в Злуч. Державах.** Чотирнацять европейських ґазетярів приїхало кораблем „Берлін" для студій соціяльних, політичних, економічних та духових відносин і праці американського народу. Вони прибули наперед до фондації Карнеґі для Міжнароднього Миру в Ню Йорку, а опісля виїдуть до ріжних міст Злуч. Держав. Є між ними редактори з Відня (Ное Фрає Прессе), Швайцарії, Гамбурга, Праги (Право Ліду), Будапешту, Норвеґії, Данії, Швеції, Фінляндії, Голяндії і Болгарії.

— **Самогубство совітського інженіра в Америці.** У Вішіта, Кензас, відібрав собі життя кулею з револьверу совітський інж. В. Хачатуров. Його вислала сюди совітська влада, яко провідника інженірів, що вивчали нафтовий промисл. Але недавно Москва доручила йому вернутись домів. Та він не хотів вертатись у Москву і радше попрощався зі світом. Він мав 37 літ. Перед самогубством лишив записку, в якій винить за самогубство большовицький уряд.

— **Успіх летунки й газети.** Анґлійська летунка Емі Джонсон, що перелетіла щасливо з Анґлії до Австралії дістане неабияку нагороду: 10.000 фунт. шт. від льондонського денника „Дейлі Мейль". Колиж місс Джонсон вернеться до Льондону, тоді там жде її нова несподіванка від щедрого денника: „Дейлі Мейль" заплатить їй подорож довкола світа, не на літаку, а якимнебудь іншим, приємнішим способом. Зате летунка опише свої враження, які читатимуть із захопленням міліонові звеличники молодої спортовки, без огляду на те, чи вона вміє писати, чи ні. „Дейлі Мейль", що друкує півтора міліона примірників денно вже від 1907 р. почав видавати величезні суми на розвиток воздухоплавства, здобуваючи з цим одночасно тисячі нових передплатників.

— **Виставка Андерсена в Парижі.** Автор безсмертних казок був великим мандрівником і бував кілька разів у Парижі. Державна париська бібліотека т. зв. „Національна" зорґанізувала в память 125-ліття уродин Андерсена виставку. Наслідник данського престола відкрив її в присутности представників влади. У бібліотеці зібрано рукописи Андерсена і численні видання його творів у всіх мовах світа. Крім цього є там колекція порцельованих виробів, що змальовують героїв і сцени з творів Андерсена. Сензаційною дрібницею є записник письменника з доби його париського побуту, де він записував свої витрати, починаючи від сніданка.

— **20 літ жив чесно під чужим іменем.** Женевська поліція має неабиякий клопіт. Виявилось, що її громадянин Коляс, еспанець з роду, що живе там 20 літ і має семеро дітей, ще й унуків, живе весь час під фальшивим прізвищем. Його діти та внуки звуться також Коляс, хоча старий еспанець аж тепер признався, що приїхав сюди прогнаний з Франції на папери одного знайомого жебрака з Барцельони. Дійсне прізвище Коляса — Фернандес. Тепер поліція має стверджувати, чи це правда. Бо покищо — кажуть — всі акти правного значіння, що торкаються його самого, його дітей і внуків, є неважні. Може женевській поліції доведеться ще шукати помочі в Лізі Націй, щоби розплутала цю справу. Коляс провів 20 літ життя зразково, а його нащадки нічого не винні, що дістали в спадщині прибране ним прізвище.

— **Американські чудаки.** До славного анґлійського університету Оксфорду приїхала американська комісія для ознайомлення зі студіями Оксфорду. Були в ній учені і специялісти, що перекинули вверх дном усе старе шпарґалля, шукаючи в архівах за цікавими документами. І найшли. Ствердили — не менше й не більше! — що в списках учнів давнього Оксфорду був прадід славного Вашинґтона. Найшли навіть його „особистий список". Яка це була втіха довідатись про талант і успіхи предка великого американського президента. На жаль, шкільні акти казали, що прадід Вашинґтона був лінюх, легкодух і гуляка. Він покинув школу з причини поганої поведінки, а коли йшов у світ то заявив, що і не гадає заплатити довгу: 17 шилінґів і 10 пенні за одну пропиту нічку в 1630 р. Його передали тоді поліції, але ця змилувалась над ним і його пустила. А він виїхав до Америки. Американські професори схвильовані цією старою історією вважали своїм обовязком заплатити довг за прадіда свого великого президента і склали 17 шил. і 10 пенні до університетської каси, що й зазначено в актах. Скарбник Оксфорду був настільки чемним, що не домагався процентів. 17 шилінґів на проценти від 1630 року донині дали би гарненьку суму!

— **До бігуна у підводному човні.** Дослідник полярних околиць сер Губерт Уілкінс приготовляється до подорожі в підбігунові околиці на підводному човні. Уілкінс просив уряд маринарки Злучених Держав, аби дав йому підводне човно П. 12., якого маринарка вже не вживає. Заступник державного секретаря маринарки досі не відповів. Уілкінс сподівається, що коли подорожуватиме водою, не стрічатиметься по дорозі з кригами. В наукових колах уважають Уілкінсів плян дуже небезпечним, якщо не зовсім неможливим.

— **Ограбив банк.** У Будапешті якийсь молодий чоловік під загрозою револьвера замкнув у шафі двох урядовців Мад. Ескомтового Банку та забрав 160 тисяч пенґів. Гроші ті були приготовані на платню урядовцям за червень. Опісля злодій вискочив крізь отворене вікно. На поліції зголосився шофер і сказав, що він відвіз якогось юнака, що вибіг із банку та казав везти себе насамперед на західний, опісля на східний двірець. Шофер описав докладно, як той злодій виглядав.

— **Промоція.** П. Маріян Стахурський, ст. ветеринарний лікар, досягнув в тутешній ветеринарній Академії степень доктора ветеринарних наук.

З судової салі.

Справа збірних лекцій на Волині перед Найвищим Судом.

На весну 1929 р. мешканці села Орхова запросили в село зльокавтованого учителя Василя Ковальчука, який згідно з постановами статуту т-ва „Просвіта" збирав в місцевій читальні-бібліотеці дітей і вчив їх українських пісень та вів із ними руханкові гри та забави. Це не подобалося поліції і вона подала до суду В. Ковальчука та членів управи читальні В. Гриша, Гл. Мельничука і Я. Гоголюка за перест. з арт. 290. карного кодексу (обовязуючого на Поліссі), забороняючого ведення наукових заведень без дозволу влади. Перед городським судом у Домачеві (на Поліссі) відбулися в тій справі аж 3 розправи, а що свідки-поліціянти зізнали, що вони відкрили в Орхові „нелеґальну українську школу", засуджено всіх обвинувачених за перест. з арт. 290 к. к. на гривну по 50 зол.

Посол д-р Степан Біляк, котрий як оборонець у тій справі боронив обвинувачених зовсім безінтересовно з доручення Укр. Парлям. Репрезентації — вніс проти цього вироку касацію до Найвищого Суду у Варшаві. Дня 3. червня ц. р. відбулася перед Найвищим Судом у Варшаві касаційна розправа, на якій виступав посол д-р Степан Біляк та виголосив довшу оборону, в якій виказав повну безосновність вироку І. суд. інстанції. В першу чергу твердив оборонець д-р Біляк, що ані т. зв. збірних лекцій, ані домашніх корепетицій ані всяких курсів, улаштовуваних „Просвітою" для дітей, не можна уважати „науковими заведеннями" чи то у правнім чи фактичнім значінні, які вимагали би аж окремого дозволу влади. Навпаки, обовязуючий на всіх землях Польщі декрет про шкільний обовязок з 7. лютого 1919 р. (В. з. д. ч. 14. з 1919 р. поз. 147) виразно дозволяє в арт. 28. буква п) на домашню науку без примусу ходження до публичної школи дітям у шкільному вікі, з чого виходить, що заборона домашньої науки всупереч постановам вище згаданого декрету є безпідставна.

Дальше підчеркнув оборонець, що статут т-ва „Просвіта", затверджений поліським воєвідством, виразно дозволяє т-ву улаштовування діточих хорів для науки світських та церковних пісень та ведення діточих руханкових забав.

Та найважнішою правною хибою засуджуючого вироку є те, що суд, засуджуючи за ведення нелеґальної школи — не навів ніякої правної постанови шкільного законодавства, яку нарушили засуджені. Постанова арт. 290 к. к. є лише т. зв. „блянкетовою" постановою і передвиджує відповідальність за нарушення обовязуючих у предметі отвирання шкільних заведень і навчання у них розпорядків та зарядженъ влади. І суд І. інст. зовсім не в силі таку постанову навести, — бо нема законної постанови, забороняючої збірні лекції, і з тих причин домагався оборонець ухилення вироку І. інстанції.

По тій обороні посла д-ра Ст. Біляка прийшов до слова прокуратор Найвищого Суду Ґумінський. І сталася річ, яка лише дуже рідко трапляється. Прокуратор Найв. Суду, погоджуючися в цілости з правними виводами оборонця, потвердив їх цілковиту слушність, — а зокрема заявив, що т-во „Просвіта" як леґальна інституція має

совне, ніким не заперечене право уладжувати курси, передбачені статутом, — і тому вніс також від себе на ухилення засуджуючого вироку.

Трибунал Найвищого Суду під проводом през. Пясецького уда́вся на нараду, після якої оголосив присуд, котрим *ухилив вирок городського суду в Домачеві та переказав справу до поновного розглянення, чи і яку постанову шкільного законодавства порушили засуджені веденням дівочих курсів.*

Такий присуд Найв. Суду є рівнозначний з повним уневинненням засуджених.

На Пластовий Дім.

СІМНАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер" у Львові, вул. Руська ч. 20, вкл. книж. 15.000) зложили дальше в золотих: 574) Товариство Охорони Воєнних Могил, Львів, 100 і кличе на довільну квоту усі свої філії. 575) о. Михайло Грималюк, Пишківці, 10. 576) Павлина Ришкова, Коломия, 10 і кличе А. Статкевичеву, Л. Витвицьку з Коломиї та С. Коропецьку з Долини. 577) Олена Витвицька, Коломия, 10 і кличе ради. Гуцулку, проф. Макитюкову і Вишиванюкову з Коломиї. 578) 58. Пласт. Курінь (жін. часть), Борислав, 50. 579) Елеонора Шулярова, Ясень, 5. 580) Анна Павлусевич, Струтин Вижний, 10 і кличе Богдану Бородаєвич і Михайла Дидика зі Струтина Вижнього, Михайлину Верхолову зі Спаса й Ольгу Скобельську зі Струтина Нижнього. 581) Богдан Кабарівський, Краків, 9 і кличе всіх пластунів Чорноморців — старших лицарів. 582) о. Микола Данилович, Коломия, 10. 583) Ольга Ляшецька, Самбір, 15 і кличе Г. Галушинську і М. Козбуреву зі Самбора. 584) Філія Союзу Українок, Перемишль, 50. 585) о. Йосиф Логинський, Струтин Нижній, 5. 586) Анна Пасланська, Катовиці, 10 і кличе на довільні квоти Вп. інж. Фещенко-Чопівську з Нового Битомя, інж. Корначевську з Корол. Гути і Максимюкову з Катовиць. 587) Максиміліян Лицький, Луцьк, 5. 588) Нот. Мельниковичева, Станиславів, 30 і кличе Евгена Жарського і п. Лепкалюкову з Галича та Олексія Саляка з Холорова. 589) Кооп. „Гаразд", Горбачі, 10. 590) Наталія Павлюк, Львів, 15 і кличе Галю Лагодинську зі Стрия і Любу Захарко з Перемишля. 591) Екзекутива Ради Службовиків „Дністра", Львів, 100. 592) Евзебія Зварич, Жабє, 10. 593) Микола Маринович, Селиска, 10. 594) Михайло Коцюбка, Грималів, 10. 595) Кооп. „Хлібороб", Кривеньке, 2. 596) Проф. Іван Боднар, Тернопіль, 5. 597) о. Антін Кордовський, Білявці, 5. 598) о. Матій Павлюк, Нагірці, 2. 599) Кооп. „Добробут", Вислобоки, 3. 600) о. Іван Щуровський, Стинава Вижна, 2. 601) Іван Іваник, Журавно, 5. 602) о. Михайло Щуровський, Маркова, 3. 603) Чит. „Просвіти", Знесіння, 15. 604) 50-ий Пласт. Курінь, Львів, 350. 605) о. Іван Тарасович, Пільче, 2. 606) Кооп. „Самопоміч", Красне, 5. 607) Крайовий Молоч. Союз „Маслосоюз", Львів, 200. 608) о. Антін Геврич, Хлібичин Лісний, 5. 609) Кооп. „Гуцульський Гаразд", Білоберезка, 3. 610) Гр.-кат. парох. уряд, Білоберезка, 3. 611) о. Василь Прихідко, Оваіцко, 0.50. 612) Студенти високих торгов. шкіл, Львів, 25 і кличуть Т-во Студентів Політехніки „Основа" і Т-во „Медична Громада" у Львові. 613) Галя Турин, Львів, 10 і кличе Лілку Трешневську зі Щирця й інж. Марусю Мудрак зі Львова. 614) 43-ий Курінь УУПЮ, Бібрка, 15. 615) Тетяна Лепківна, Станиславів, 10 і кличе інж. Романа Стрийського з Познаня, ВолодимираЛіщинського з Ланьцута, Степана Юркова з Глухова і Володимира Сігуровича зі Станиславова. 616) о. Теодор Попель, Львів, 100 і кличе д-ра Юлія Сопеницького з Дрогобича й о. Миколу Барапецького з Волі Якуб. 617) Григорій Мартинюк, Львів, 50. 618) Маруся Тершаковець, Якимчиці, 40. 619) о. Василь Кулинич, Камінка Нова, 15. 620) Софія Паращук, Львів, 10. 621) Марія Ліщинська, Львів, 20. 622) Марія Бенець, Молодиньче, 20. 623) Осип Сидір, Молодиньче, 100. 624) о. А. Лотоцький, Голдовичі, 40. 625) о. Михайло Романишин, Суходіл, 50. 626) Влодзьо Кривий, Катовиці, 40. 627) П. Лотоцька, Голдовичі, 10. 628) о. Теофіль Прийма, Дужби, 10. 629) Дир. Денис Коренець, Львів, 10. 630) Д-р С. Гладкий, Рогатин, 10. 631) Володимир Верхола, Спас, 5.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 7. червня, год. 8·00 веч. Кінець мандрівки (вист. Й. Венгжина).

Малий Міський Театр:

Субота, 7. червня, год. 8·00 вечором Пан Топаз.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Невинний гріх". (Колін Мур) і найн. оперові додатки.
КАСІНО: Княжна джезбенду (Ані Ондра).
КОЛЬОСЕЙ: Парада жовніриків. Комедія.
КОПЕРНИК: Пат і Паташон у ком. „Зачарований килим" і „Несподіванка".
ЛЕВ: Пригода одної ночі.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Біла княжна" (Поля Негрі). Осміх Варшави.
ОАЗА: Понад світ.
ПАЛЯС: Звукова фільма: Лицарі кохання. Пісня упавшої дівчини.
ПАН: Подпмайстер Тагеєв.
ПАСАЖ: Залізна стопа.
ПРОМІНЬ: Любовний шепіт ночі.
СТИЛЕВЕ: „Кровава буква" і Колін Мур.
ФАТАМОРҐАНА: На позорищі. Моряк солодких вод. (Вільма Банкі, Бастер Кітон).
ХИМЕРА: Веселий вдовець.
УТІХА: Двобій у літаку (Том Мікс).

Програма радіо.

Неділя 8. VI. 1930.

ЛЬВІВ (385,1) 17·30 Концерт з Варшави. 20·00 Опера з Катовиць. **Познань** (337,8) 20·15 Конц. музики. **Ляйпціґ** (259) 16·00 Симф. опера. **Братислава** (279) 20·30 Муз. до танців. **Копенгаген** (281) 20·00 Музика класична. **Льондон** (356) 22·05 Камерна музика. **Штутгарт** (360) 18·00 Смичк. квартет. **Франкфурт** (390) 19·30 Опера. **Букарешт** (394) 16·00 і 17·30 Легка музика. 20·45 Спів. **Берлін** (418) 15·30 Соля **Лянгенберґ** (473) 20·00 Ораторія Гендля. **Прага** (487) 20·00 Оперета. **Міляно** (501) 20·30 „Ева" оперетка Легара. **Відень** (516,3) 18·30 Камерна музика. **Будапешт** (550) 18·15 Циганська музика. 20·05 Мадярська оперетка. **Люблянa** (575) 20·00 Квінтет. **Харків** (1301) 20·00 Симф. орх. **Париж** (1725) 21·00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Крім табору новиків організує на порученя В. П. К. 14. „Санітарний" курінь ст. пл. II. табор новиків в Горганах біля Нижнева. Табор триватиме від 10. VII. до 8. VIII. 1930. Приміщення в забудуваннях незамешкалого приходства. Лікарська опіка запевнена. Харч пять разів денно. Участь у таборі можуть брати новики (чки) від 8-го до 15-го року життя. Оплата 65 зол. платна ратами. 1-ша рата 20 зол. платна до 15. дня червня, II-га рата 20 зол. платна до 30. дня червня, III. рата 25 зол. платна в таборі. Кошти подорожі покриють новики окремо. Зголошення враз з першою ратою слати на адресу: Александра Пясецька, Львів, пл. св. Юра ч. 5. Час і місце збірки подасться пізніше — Скоб! Булава. 2246

Вп. Михайло Заруцький, учитель в Запитові зложив 30 зол. як належний йому гонорар за працю в кооперат. „Любов" в Запитові на: Шпиталь ім. Митр. Шептицького 20, Рідну Школу 10, Пластовий Дім 10, Віднову „Просвіти" 5 і Політ. Вязнів 5.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФОРТЕПЯНИ, пяніна, фісгармонії; ціни найнижчі. Довготермінові сплати. „Dom Chopin-a" Львів, Сикстуська 11. Український персонал. 2166 3-3

ЛІТНИЩЕ кліматичне ДОРА **Пансіон „ОЛЕНА"** відновлений, пре-гарно, догідно положений, близько стації, Прута і ліса. Соняшні кімнати, веранди, сади, город, радіо. Харч першорядний; ціни дійсно дешеві. Інформації дає управа. 2183 2—5

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 1856 20—?

КОРОНКИ до білля, модні та церковні, найдешевше „Wenecja" Боїмів 19. 2046 23—30

ДЯКА, вправного диріґента потребує зараз гр. кат. парохія у Вацовичах п. Дрогобич. 2224 3—3

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриляпти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1857 69

ЧОРНЕ, ХРЕСТОВЕ пяніно оказійно продам, або виміняю на знищений фортепян або пяніно. 2250

ХТО знавби щось про Августина Корнила Бабія, сотника чи поручника У. Г. А., який був в чотирокутнику смерти і досі домів не вернув, зволить ласкаво повідомити батька д-ра Михайла Бабія, Львів, Льва Сапіги 65. Другі часописи наші і заграничні проситься о ласкаве повторення цего оголошення. 2242 1—1

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 **Пересвітлення Рентґеном.**

Спеціяліст венеричних, шкірних недуг і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шп. від. і львів. орд. від 8—10 і 2—6, в неділі від 9—1. Львів, Ясника 1, ріг Підсудського (Панської). Телеф. 48-01. — 595 **Лічення жиляків.** 37—?

Спеціяліст акушер, ґінекольоґ, оператор
Д-р Іван Кіляр
ЛЬВІВ, вул. Льва Сапіги ч. 89.
2249 **тел. 51-92.** 1—4

Довголітний секундар заг. шпиталя і б. лікар віденських клінік
д-р М. Мондшайн
СТАНИСЛАВІВ, Ґолуховського 30.
Спеціяліст у лічені шкірних недуг і задавнених венеричних. Лікарська косметика, полова неміч, рад. лічення жиляків.

Гемороїди
запальний стан
кровавлення, сверб
1461
усуває
HEMORIN KLAWE
1—?

Піддержуймо своє!

Сірчані купелі

в селі Вапенне, ст. Біч або Горлиці. Першорядні лазнички — ванна 1·50—2·50 зол. — **Для літників:** помешкання і повне удержання в гарній **віллі** — 8 зол. денно.

Гарна гірська околиця в Карпатах. Повна свобода і правдивий відпочинок на феріях.— Ближчі інформації дає: Бубняк — власник купелевого заведення — Вапенне р. Lipinki. 2202 2—2

ЖИЛЯКИ

щезають певно через ношення спеціяльних гумових панчіх — небувалої дотепер тонкости зі спеціяльного складу гумових хірурґічних і гигієнічних виробів. С. ФЕДЕР, Львів, **Сикстуська 7.**
Цінники безплатно.
2237 1-10

Ширіть наш часопис!

Неімовірне, але правдиве!

Нагода для населення, яке мешкає далеко від осередка волокняного промислу, щоби переконатися, що листовно можна одержати з першого джерела у фірми **„Найвигіднiший Польський Закуп" у Лодзі** найліпші і найсолідніші товари по фабричних цінах. Як рекляму висилає фірма **„Найвигіднiший Польський Закуп" у Лодзі** комплет товарів, щоби переконати про доброту та низькі ціни

лише за 48 зол.,

а саме: 1 елеґантне святочне вбрання (Просимо подати докладну міру і який колір), 1 нічна сорочка, 1 мужеська денна сорочка, 1 пара підштанків, 1 модна шовкова краватка та пара шовкових скарпиток.

Комплет II-гий за 45 зол.

3 м. вовняного бостону подвійної ширини на елеґантне мужеське вбрання або жіночий плащ (колір після вподоби) 3 м. оксамиту (всі кольори крім чорного) або 3 м. шовкової попеліни на чудову святочну або балеву сукню, 1 жіноча гаптована сорочка, 1 мужеська денна сорочка з 2 ковнірцями (просимо подати ч.) 1 пара шовкових скарпиток, 1 пара жіночих шовкових панчіх, 3 хустинки до носа, 1 шовкова краватка і 1 добрий кухонний рушник. То всьо разом висилаємо у добрій якости за 45 зол. за почтовою післяплатою і після одержання листовного замовлення. Жіночі ґабардинові плащі на шовковій підшевці, в найліпшій якости, виконання після останньої моди. Ціна за штуку 55 зол. Просимо подати лише довгість плаща з заду. Кошти опакування і почтову оплату платить той, що купує. **Позір!** Купуючий нічого не рискує, бо як товар не сподобається, приймаємо його назад, а гроші звертаємо. Замовлення треба слати:

„Найвигіднiший Польський Закуп" Лодзь, вулиця Францішканська ч. 15.
Цінник на всі товари висилаємо безплатно.
2244 1—1

Тільки Радіо і фотографічні апарати закуплені в новітно уладженій гуртівні

FOTO-RADJO PALACE
ЛЬВІВ, пл. Марійська ч. 8.
(Дім Шпрехера)

ґарантують їх власникам найкращий і найчистіший відбір.

Всім відборцям, які надішлють нам при замовленні цей відтинок анонсу — признаємо 10% рабату.

Догідні довготермінові умови сплати.

2189 1—1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.